

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Bydgoszcz, dnia 12 kwietnia 2019 r.

Poz. 2315

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE Nr 26/2019 WOJEWODY KUJAWSKO - POMORSKIEGO

z dnia 10 kwietnia 2019 r.

Działając na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2019 r., poz. 511),

stwierdzam nieważność

uchwały nr VI/38/19 Rady Powiatu Mogileńskiego z dnia 1 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Mogileńskiego.

Uzasadnienie

W dniu 1 marca 2019 r. Rada Powiatu Mogileńskiego, działając na podstawie art. 12 pkt 1 ustawy o samorządzie powiatowym (zwaney dalej ustawą), podjęła uchwałę w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Mogileńskiego (zwanego dalej Statutem).

Badana uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 12 marca 2019 r.

Zawiadomieniem z dnia 4 kwietnia 2019 r. (sygn.: WNK.IV.4131.40.2019.KB), organ nadzoru wszczął postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności przedmiotowej uchwały, wskazując, że została ona przyjęta z naruszeniem obowiązujących przepisów prawa.

W wyznaczonym terminie Przewodniczący Rady Powiatu Mogileńskiego nie odniósł się do przedstawionych zarzutów. Mając powyższe na względzie, organ nadzoru podtrzymuje swoje wcześniejsze stanowisko, wyrażone w zawiadomieniu z dnia 4 kwietnia 2019 r.

Zgodnie z brzmieniem art. 12 pkt 1 ustawy „do wyłącznej właściwości rady powiatu należy stanowienie aktów prawa miejscowego, w tym statutu powiatu”. Statut powiatu jest zasadniczym aktem jednostki samorządu terytorialnego, stanowiącym o jej ustroju (art. 2 ust. 4 ustawy). Należy zauważyć, że ustawa o samorządzie powiatowym nie zawiera jednej zbiorczej normy prawnej obejmującej katalog spraw regulowanych w statucie powiatu. Mimo, że kwestie wymagające uregulowania w statucie rozproszone są po całej ustawie, konieczne jest kompleksowe ujęcie w akcie ustrojowym wszystkich zagadnień, których one dotyczą. Statut powiatu powinien zatem obligatoryjnie regulować następujące kwestie: zasady dostępu do dokumentów i korzystania z nich (art. 8a ust. 3 ustawy); zasady i tryb działania komisji skarg, wniosków i petycji (art. 16a ust. 3 ustawy); zasady działania klubów radnych (art. 18 ust. 3 ustawy); organizację wewnętrzną oraz tryb pracy rady i komisji powoływanych przez radę, a także zasady tworzenia klubów radnych (art. 19 ustawy); liczbę członków zarządu (art. 27 ust. 1 ustawy); organizację wewnętrzną oraz tryb pracy zarządu (art. 32 ust. 4 ustawy).

Wszystkie elementy wymienione w przywołanych przepisach są elementami obligatoryjnymi statutu i brak któregośkolwiek z nich dyskwalifikuje statut w całości. Stanowisko to potwierdził Naczelny Sąd Administracyjny stwierdzając m.in., że: „statut powinien (...) zawierać wszystkie uregulowania przewidziane ustawą. Ustawa nie zna bowiem pojęcia statutu częściowego.” (vide: wyrok NSA z dnia 11 czerwca 2003 r., sygn. akt II SA/Ka 472/03 niepublikowany).

Tymczasem w Statucie Powiatu Mogileńskiego, stanowiącym załącznik do uchwały Rady Powiatu Mogileńskiego nr VI/38/19, brak jest regulacji dotyczących: zasad i trybu działania komisji skarg,

wniosek i petycji (art. 16a ust. 3 ustawy); zasad tworzenia klubów radnych (art. 19 ustawy) oraz liczby członków zarządu (art. 27 ust. 1 ustawy).

Odnosnie obowiązku określenia zasad i trybu działania komisji skarg, wniosków i petycji należy stwierdzić, że Rada wprowadziła podjęła próbę uregulowania powyższej kwestii w Statucie (§ 25 Statutu), jednakże wobec szczątkowej regulacji przedmiotowej materii, unormowania te należy uznać za niewystarczające dla pełnej realizacji delegacji ustawowej.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy, rada powiatu ze swojego grona może powoływać stałe i doraźne komisje do określonych zadań, ustalając przedmiot działania oraz skład osobowy. Komisje powoływane w oparciu o ten przepis ustawy, nie mają żadnych samodzielnych kompetencji, a zakres ich zadań jest kreowany każdorazowo przez organ stanowiący, w zależności od jego potrzeb i planów organizacyjnych. Ich funkcja polega, co do zasady, na opiniowaniu projektów uchwał w zakresie im przypisanym, kontroli ich wykonania oraz występowania z projektami uchwał – jeżeli możliwość taka została przewidziana w statucie powiatu. Powołanie tych komisji nie jest obligatoryjne.

Szczególne charakter mają komisje, wskazane w art. 16 i art. 16a ustawy, tj. komisja rewizyjna oraz komisja skarg, wniosków i petycji. Zarówno ich rola jak i przedmiot działania są przez ustawę wyraźnie określone. Komisje te są organem pomocniczym rady powiatu i są powoływane w celu realizacji przez radę przypisanych jej zadań w zakresie kontroli działalności zarządu, powiatowych jednostek organizacyjnych (komisja rewizyjna), jak również w zakresie rozpatrywania skarg na działania zarządu powiatu i powiatowych jednostek organizacyjnych, a także rozpatrywania wniosków i petycji składanych przez obywateli (komisja skarg, wniosków i petycji). W przeciwieństwie do zwykłych komisji stałych i doraźnych powołanie tych komisji jest obligatoryjne.

Przy czym tylko w odniesieniu do jednej z nich – tj. komisji skarg, wniosków i petycji – ustawodawca nakłada na powiat obowiązek uregulowania zasad i trybu jej działania w statucie (art. 16a ust. 3 ustawy).

Przez zasady działania należy rozumieć reguły dotyczące organizacyjno-prawnych podstaw funkcjonowania komisji jako organu kolegialnego, a zatem podstawowe unormowania dotyczące jego organizacji, zwoływania, prowadzenia i przebiegu posiedzeń, wewnętrznego podziału zadań między członków tego gremium i jego relacji z innymi podmiotami w strukturze jednostki samorządu terytorialnego. Z kolei tryb działania komisji obejmuje postępowanie dotyczące realizacji powierzonych jej zadań, czyli ciąg czynności, który składa się na wstępne rozpatrzenie skargi, wniosku lub petycji oraz przygotowanie projektu rozstrzygnięcia w tym zakresie dla rady. Zawarta w statucie regulacja zasad i trybu działania komisji skarg, wniosków i petycji może mieć charakter kompleksowy i być ujęta odrębnie od unormowań dotyczących działalności innych komisji, ale może też przybrać postać bezpośredniego odesłania do takich unormowań. Niemniej jednak regulacje dotyczące zasad i trybu działania wspomnianych komisji mogą mieć charakter tylko i wyłącznie regulacji statutowych.

W analizowanym Statucie brak jest regulacji w powyższym zakresie, dotyczących zasad działania oraz trybu pracy komisji skarg, wniosków i petycji.

Jak wcześniej wspomniano jednym z elementów składających się na zasady i tryb działania komisji obligatoryjnej, będą regulacje dotyczące procesu organizacji komisji. A zatem niewątpliwie w treści statutu powinny znaleźć się również i takie unormowania, które będą wskazywały na skład liczbowy tychże komisji. Tylko bowiem takie regulacje, pozwolą na weryfikację tego, czy powołany skład osobowy komisji jest wyczerpujący, to jest, czy w świetle prawa wobec powołania określonej liczby radnych do komisji, komisja ta się już ukonstytuowała, a tym samym, czy w takim właśnie składzie może ona już ważne i skutecznie działać.

W wyroku z dnia 17 lutego 2005 r. (OSK 1734/04, Legalis), zapadłym na gruncie nieco odmiennego stanu faktycznego (dotyczącego powoływania komisji stałych rady gminy), Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy „rada gminy ze swojego grona może powoływać stałe i doraźne komisje do określonych zadań, ustalając przedmiot działania oraz skład osobowy”. Rzeczywiście uregulowanie to upoważnia radę gminy do ustalania składu osobowego komisji, ale w ramach obowiązującego w tym zakresie porządku prawnego. Ten porządek tworzą m.in. przepisy statutu (...). Dalej też zaprezentował pogląd, że skoro rada gminy jest jej organem stanowiącym i kontrolnym, który wykonuje powierzone mu zadania, działając in pleno lub poprzez swoje komisje, to nie można zatem przyjąć, że skład komisji stałych jest czysto wewnętrzną sprawą danej rady gminy. Tym samym, w ocenie Sądu, kwestia określenia liczbowego składu komisji nie może zostać pozostawiona dowolnemu uznaniu organu

stanowiącego. Skład ten powinien zostać określony w akcie ustrojowym jednostki samorządu terytorialnego, tylko bowiem stworzenie statutowych ram w tym zakresie stanie się gwarancją dla właściwego powołania wewnętrznego organu rady. Powołując komisję, rada musi działać w granicach określonych przez prawo – jakim wobec braku stosownych rozwiązań ustawowych – będzie statut powiatu. Z punktu widzenia ustawy prawidłowe określenie składu liczbowego ma szczególne znaczenie w przypadku komisji skarg, wniosków i petycji – wobec ustawowego wymogu określenia dla nich zasad i trybu ich działania w statucie powiatu. W odniesieniu do innych komisji stałych lub doraźnych, obowiązek taki nie został przez ustawodawcę nałożony.

Generalnie ustawodawca uznał kompetencję rady powiatu do swobodnego określenia organizacji i zasad działania tej komisji, w tym ustalenia liczby jej członków, z tym wszakże zastrzeżeniem, że skład liczbowy tej komisji powinien gwarantować udział przedstawicielom wszystkich klubów, stosownie do art. 16a ust. 2 ustawy. Ustawodawca wprowadził również inne ograniczenia – w skład komisji nie mogą bowiem wchodzić radni pełniący funkcje, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy (przewodniczący i wiceprzewodniczący rady) oraz będący członkami zarządu.

Z uwagi na powyższe obostrzenia zabieg określenia składu liczbowego tej komisji może okazać się trudnym do zrealizowania, niemniej jednak z punktu widzenia sprawowanego nad działalnością organów powiatu nadzoru jest czynnością niezbędną. Trzeba bowiem mieć na uwadze, że uchwały w sprawie powoływania radnych do poszczególnych komisji rady podlegają weryfikacji w ramach ogólnego trybu nadzoru. Muszą być weryfikowalne i zgodne z powszechnie obowiązującą regulacją ustrojową, jaką są przepisy statutu. Stworzenie zatem odpowiednich czytelnych regulacji statutowych umożliwi organowi nadzoru oraz sądom administracyjnym właściwą weryfikację tych aktów i zapewni jasne kryteria tej weryfikacji.

Rada Powiatu Mogileńskiego nie określiła m.in. składu liczbowego, ani zasad wyboru członków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji. Nie określiła także trybu działania w zakresie rozpatrywania skarg, wniosków i petycji mieszkańców powiatu, co w ocenie organu nadzoru w sposób istotny narusza prawo, to jest art. 16a ust. 2 ustawy. Brak istotnych reguł dotyczących organizacji komisji oraz trybu jej działania, powoduje niekompletność Statutu. To z kolei wpływa na legalność całej uchwały. (vide: rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Śląskiego z dnia 5 października 2018 r., znak: NPII.4131.1.504.2018).

Należy również zauważyć, że w § 25 ust. 4 Statutu, zgodnie z którym „Starostwo prowadzi rejestr petycji, skarg i wniosków, do których rozpatrzenia właściwa jest Rada”, dokonano modyfikacji przepisu art. 254 KPA, który stanowi, że skargi i wnioski (...) oraz związane z nimi pisma i inne dokumenty rejestruje się i przechowuje w sposób ułatwiający kontrolę przebiegu i terminów załatwiania poszczególnych skarg i wniosków.

Odnosnie obowiązku określenia zasad tworzenia klubów radnych (art. 19 ustawy) należy zauważyć, że Rada ograniczyła się jedynie do stwierdzenia w § 39 ust. 1 Statutu, że utworzenie klubu radnych należy zgłosić Przewodniczącemu w ciągu 14 dni od dnia zebrania założycielskiego. Powyższa regulacja nie wyczerpuje zakresu upoważnienia do określenia zasad tworzenia klubów radnych, wynikającego z normy art. 19 ustawy.

Natomiast dokonując oceny realizacji obowiązku wynikającego z art. 27 ust. 1 ustawy – odnośnie określenia w Statucie liczby członków Zarządu – należy stwierdzić, że Rada nie wypełniła w tym zakresie dyspozycji normy kompetencyjnej.

Jak wynika z § 40 ust. 1 Statutu, Zarząd powiatu tworzą: starosta jako jego przewodniczący, wicestarosta i pozostali członkowie w liczbie od 2 do 3. W opinii organu nadzoru powyższy przepis jest nieprecyzyjny. Zgodnie bowiem z art. 27 ust. 1 ustawy „rada powiatu wybiera zarząd w liczbie od 3 do 5 osób, w tym starostę i wicestarostę, w ciągu 3 miesięcy od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez właściwy organ wyborczy, z uwzględnieniem ust. 2 i 3. Liczbę członków zarządu określa w statucie rada powiatu.” [podkreślenie moje]. Ustawodawca celowo pozostawił swobodę organom uchwałodawczym powiatów w zakresie określenia liczby członków zarządu, biorąc pod uwagę różne uwarunkowania lokalne i potrzeby poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Obowiązkiem rady jest zatem precyzyjne określenie w statucie powiatu liczby członków zarządu. Powyższa kwestia mieści się w ramach swobody prawotwórczej Rady i powinna zostać określona w przepisach o charakterze ustrojowym. Dlatego Rada zobligowana jest do precyzyjnego określenia w Statucie liczby członków Zarządu powiatu,

z uwzględnieniem lokalnych potrzeb, tak aby zapewnić sprawną realizację zadań powiatu oraz umożliwić realny nadzór nad ich realizacją.

Niezależnie od powyższego, organ nadzoru wskazuje także na inne nieprawidłowości w treści Statutu Powiatu Mogileńskiego.

W § 7 ust. 1 pkt 6-8 Przewodniczącemu Rady przyznano kompetencje w zakresie reprezentowania Rady na zewnątrz, koordynowania prac komisji Rady, w szczególności w zakresie zadań kontrolnych komisji oraz zwoływania i prowadzenia posiedzeń komisji Rady. Tymczasem zadania związane z pełnieniem funkcji przewodniczącego rady powiatu wynikają wprost z ustawy o samorządzie powiatowym i mają charakter materialno-techniczny. Polegają one wyłącznie na organizowaniu pracy rady oraz zwoływaniu i prowadzeniu jej obrad. W myśl art. 14 ust. 3 ustawy, przewodniczący rady organizuje pracę rady i prowadzi jej obrady, zaś w przypadku nieobecności przewodniczącego i nie wyznaczenia wiceprzewodniczącego, jego zadania wykonuje wiceprzewodniczący najstarszy wiekiem. Przepis ten jednoznacznie kształtuje usługowy charakter funkcji przewodniczącego w stosunku do rady powiatu. Nie ma podstawy do przyznania przewodniczącemu organu stanowiącego jakichkolwiek innych uprawnień, w tym przypadku do reprezentowania rady na zewnątrz, czy kierowania pracami komisji, niż te, które wynikają z przywołanego przepisu.

W opinii organu nadzoru powyższe uregulowania nie znajdują podstaw prawnych, bowiem Przewodniczący Rady uzyskuje w tym przypadku uprawnienia nie przewidziane w ustawie ustrojowej. Zadaniem Przewodniczącego jest wyłącznie organizowanie pracy rady oraz prowadzenie jej obrad. Zgodnie z art. 7 Konstytucji RP organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Powyższej zasadzie konstytucyjnej odpowiada dyrektywa interpretacyjna nakazująca interpretować literalnie przepisy kompetencyjne. Nie może być zatem mowy, w przypadku przepisu art. 14 ust. 3 ustawy, który jest przepisem kompetencyjnym, o rozszerzeniu zakresu jego zastosowania do sytuacji nie objętych jego treścią, zwłaszcza że ustawodawca użył w nim zwrotu "wyłącznie", co wyraźnie wskazuje na jego wolę ograniczenia zakresu zastosowania przepisu jedynie do kompetencji przewodniczącego wyszczególnionych wprost w przepisie. Zatem przyjęcie odmiennej, rozszerzającej wykładni art. 14 ust. 3 ustawy oznaczałoby de facto, że działanie przewodniczącego rady nie byłoby oparte na przepisach prawa i stanowiłoby nieuzasadnione ustrojowo zwiększenie jego kompetencji kosztem uprawnień rady powiatu. To radzie powiatu, jako organowi powiatu, a nie przewodniczącemu podlegają komisje. Komisje podejmują działalność w imieniu rady i w zakresie przez nią określonym. To rada powiatu decyduje o składzie i liczbie członków komisji, to radzie komisje przedkładają plany pracy oraz sprawozdania z działalności. Komisje podlegają i odpowiadają więc nie przed przewodniczącym, lecz przed radą gminy, stanowiąc jej organy pomocnicze. Nie ma zatem żadnego uzasadnienia ustrojowego i kompetencyjnego do przyznania przewodniczącemu rady uprawnień do zwoływania i prowadzenia posiedzeń komisji oraz ingerowania w ich działalność kontrolną (vide: wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 19 kwietnia 2017 r., sygn. akt II SA/Bd 94/17).

W § 8 ust. 3 Statutu postanowiono, że oprócz uchwał (...) Rada może podejmować: oświadczenia, deklaracje, rezolucje, postanowienia proceduralne, stanowiska.

Organ nadzoru wyraża wątpliwości co do zgodności takich uregulowań z prawem. Zarówno bowiem w doktrynie, jak i orzecznictwie dominuje pogląd, że wszystkie przytoczone wyżej formy oświadczenia woli radnych powinny przyjąć formę uchwał. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy w wyroku z dnia 5 maja 2008 r. (sygn. akt II SA/Bd 930/07) – odnosząc się do treści art. 14 ustawy o samorządzie gminnym – zauważył, że co prawda ustawodawca nie wskazuje wprost, w jakich sytuacjach rada gminy ma podejmować uchwały, jednak za oczywiste uznał, że rada gminy jako organ kolegialny może podjąć jakąkolwiek szeroko rozumianą decyzję tylko po przeprowadzeniu głosowania, którego wynikiem jest podjęcie uchwały lub odmowa jej podjęcia. W związku z tym w tych wszystkich przypadkach, w których ustawodawca przyznał radzie możliwość wypowiedzenia się w jakichkolwiek kwestiach merytorycznych będzie to miało miejsce w formie uchwały. W przeciwnym razie nie będzie można mówić o wypowiedzeniu stanowiska przez radę gminy jako organ kolegialny.

Podobny pogląd wyraził NSA w wyroku z dnia 1 lipca 2008 r. (sygn. akt II OSK 447/08), który stwierdził, że „Rada gminy jest organem kolegialnym i jedyną formą, w jakiej uzewnętrznia się jej wola stanowi podejmowanie uchwał.”

Prezentowane stanowisko odnosi się również do aktów stanowiących przez radę powiatu, jako organ uchwałodawczy powiatu.

Należy przyjąć, że uchwała stanowi formę wyrażenia, uzewnętrznienia przez radę swojej woli, a zatem jest to po prostu forma działania organu kolegialnego. Powyższe, szerokie rozumienie pojęcia uchwały nie oznacza, że rada powiatu nie może podejmować oświadczeń, rezolucji czy deklaracji. Konieczne jest jednak istnienie podstawy prawnej, np. w postaci odpowiedniego przepisu statutu powiatu, z uwzględnieniem art. 9 ust. 1 ustawy. Każde takie działanie jest, niezależnie od nazwy, uchwałą w rozumieniu art. 13 ustawy. Stąd też należy doń stosować wymogi formalne dotyczące uchwały, a zwłaszcza konieczność podejmowania ich zgodnie z treścią wskazanego przepisu, tj. z zachowaniem quorum i zwykłej większości głosów. Pojęcie uchwały w rozumieniu przepisu art. 13 ustawy jest więc stosowane w znaczeniu formalnym – określającym sposób wyrażania stanowiska przez organ kolegialny, jakim jest rada powiatu. [por. Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz, red. Sebastian Gajewski, Aleksander Jakubowski, 2018., Legalis].

Błędne jest zatem sformułowanie, że Rada „oprócz uchwał” może podejmować także inne akty, gdyż akty te (deklaracje, oświadczenia itd.) powinny być podejmowane w formie uchwał. Powyższe uwagi odnoszą się również do zapisów § 16 ust. 1 Statutu.

W § 10 ust. 1 Statutu Rada postanowiła, że zawiadomienie o terminie, miejscu i programie sesji Rady oraz komisji Rady powinno zostać podane do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty. Rodzi się zatem pytanie w jaki? Należy stwierdzić, że powyższa regulacja narusza zasady poprawnej legislacji. O zwyczajowym sposobie ogłaszania (podawania do publicznej wiadomości) informacji może mówić ustawodawca, bowiem poszczególne regiony kraju, czy jednostki samorządu terytorialnego mają wypracowane swoje własne praktyki w zakresie kontaktu z mieszkańcami. Nie powinna w taki sposób formułować przepisów rada powiatu jako organ samorządu lokalnego. Przepisy statutu są prawem miejscowym, a ich naruszenie może rodzić skutki w postaci nieważności określonych działań podjętych z ich naruszeniem i dlatego winny być one maksymalnie jasne i precyzyjne (vide: wyrok TK z dnia 10 listopada 1998 r., sygn. akt K 39/97; wyrok TK z dnia 13 września 2005 r., sygn. akt K 38/04).

W § 10 ust. 4 Statutu postanowiono, że w protokole obrad Rady odnotowuje się przerwanie obrad (...), imiona i nazwiska nieobecnych radnych oraz radnych, którzy opuścili obrady przed ich zakończeniem. Na podstawie § 36 ust. 6 pkt 6 Statutu, powyższe uregulowania stosuje się do komisji Rady. Natomiast w § 33 ust. 4 Statutu stwierdza się, że „radny powinien być członkiem co najmniej 1 komisji Rady, a przewodniczącym co najwyżej jednej komisji Rady.”

Wskazane wyżej regulacje dotyczą kwestii związanych z pełnieniem mandatu radnego. Należy stwierdzić, że brak jest podstaw prawnych do regulowania w Statucie zakresu wykonywania mandatu radnego (status radnego określają przepisy ustaw). Obowiązujące przepisy prawa nie dają radzie powiatu upoważnienia do stosowania wobec radnych środków dyscyplinujących. W odniesieniu do praw i obowiązków radnego istnieje w doktrynie ugruntowany pogląd: „Należy (...) podkreślić, że w istotę charakteru prawnego wolnego mandatu radnego nie może także ingerować rada gminy, wprowadzając jakiegokolwiek zasady ograniczające swobodę wykonywania tego mandatu. W szczególności rada gminy w ramach swoich kompetencji do określania organizacji wewnętrznej oraz trybu pracy organów gminy nie może określać zasad sprawowania mandatu radnego, gdyż kwestie te zostały uregulowane przepisami ustawowymi. Innymi słowy, sposób wykonywania mandatu przez radnego poddany jest jedynie weryfikacji wyborczej.” (por. Martysz Czesław, art. 23. w: Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz, wyd. II. Wolters Kluwer Polska, 2018.)

Jak zauważył Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 23 lutego 2012 r. (sygn. akt III SA/Gd 536/11): „Z dyspozycji art. 23 ust. 1 analizowanego łącznie z art. 11 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym wynika wprost, że za wyniki zgodnych z prawem działań wynikających z wykonywania mandatu radnego radny odpowiada przed wyborcami. Oczywiście w tym przypadku chodzi o odpowiedzialność polityczną, weryfikowaną podczas wyborów do rady gminy następnej kadencji. W związku z taką regulacją normatywną nie ma jakichkolwiek podstaw aby radzie gminy (miasta) przypisywać kompetencje organu quasi - dyscyplinarnego w stosunku do radnych. Ustawa o samorządzie gminnym zgodnie z przyjętym modelem tzw. wolnego mandatu radnego nie zawiera bowiem przepisu, który mógłby stanowić podstawę normatywnej regulacji w w/w zakresie o charakterze wykonawczym”. Podobne stanowisko wyraził WSA w Krakowie w wyroku z dnia 24 października 2007 r. (sygn. akt III SA/Kr 625/07).

Powyższe rozważania odnoszą się również do radnych szczebla powiatowego i znajdują zastosowanie przy tworzeniu przepisów określających ustrój powiatu.

Dodatkowo należy zauważyć, że przepis § 33 ust. 4 Statutu jest nieprecyzyjny, a jak już wskazano powyżej, przepisy statutowe powinny być jasne, precyzyjne i nie powinny budzić wątpliwości interpretacyjnych.

Zgodnie z § 13 ust. 2 Statutu, ilość wystąpień w debacie ogranicza się do dwóch, a czas wystąpienia do 10 minut. Ograniczenie ilości wystąpień nie może dotyczyć bardzo krótkich sprostowań oraz sprawozdawcy komisji i przewodniczących klubów.

Należy zauważyć, że powyższa regulacja sprzeczna jest z przepisem art. 30a ust. 5 ustawy, zgodnie z którym, w debacie nad raportem o stanie powiatu radni zabierają głos bez ograniczeń czasowych. Jak już wskazano powyżej, akty prawa miejscowego nie mogą być sprzeczne z przepisami wyższego rzędu, w tym przypadku z przepisem ustawy ustrojowej.

Zgodnie z § 13 ust. 5 Statutu Przewodniczący, po uprzednim zwróceniu uwagi, może nakazać opuszczenie sali obrad Rady osobom będącym publicznością, które swoim zachowaniem zakłócają porządek obrad lub naruszają powagę sesji.

W ocenie organu nadzoru, wprowadzenie do Statutu, a zatem do aktu prawa miejscowego, sankcji w postaci nakazu opuszczenia przez osobę z publiczności sali w trakcie trwania sesji Rady, przy czym o nałożeniu takiej sankcji miałyby decydować Przewodniczący Rady, narusza zasadę jawności działania organów powiatu wyrażoną w art. 8a ust. 1 i 2 ustawy oraz w art. 61 Konstytucji RP. Jawność działania organów powiatu obejmuje m.in. prawo obywateli do uzyskiwania informacji, wstępu na sesje rady powiatu i posiedzenia jej komisji, a także dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych, w tym protokołów posiedzeń organów powiatu i komisji rady powiatu (art. 8a ust. 2 ustawy). Prawo obywateli do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej gwarantuje również Konstytucja RP w art. 61, przy czym prawo to obejmuje dostęp do dokumentów oraz wstęp na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów, z możliwością rejestracji dźwięku lub obrazu. Ograniczenie tych praw może nastąpić wyłącznie ze względu na określone w ustawach ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa (art. 61 ust. 3 Konstytucji RP). W obecnie obowiązującym porządku prawnym nie do zaakceptowania jest zatem sytuacja, iż o ograniczeniu tego prawa miałyby decydować prawodawca miejscowy w regulacjach zawartych w statucie powiatu.

Organ nadzoru zauważa, że zakłócanie porządku obrad lub powagi sesji może wypełniać znamiona wykroczeń, których katalog wraz z odpowiednimi sankcjami przewiduje ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2018 r., poz. 618 ze zm.). Postępowanie w tych sprawach odbywać się winno w oparciu o przepisy ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2018 r., poz. 475 ze zm.). Rola Policji i innych niesądowych organów w takich postępowaniach ma ściśle określone granice, wyznaczone przepisami ustaw oraz poleceniami sądów. Nic zatem nie stoi na przeszkodzie, aby w sytuacji zakłócania porządku podczas sesji przez osoby spośród publiczności, Przewodniczący Rady zwrócił się o pomoc do uprawnionych służb (Policja, Straż miejska).

Należy pamiętać, że rada powiatu uchwalając statut powiatu, zobowiązana jest do przestrzegania zakresu upoważnienia ustawowego udzielonego jej przez ustawę o samorządzie powiatowym, a regulacje statutowe nie mogą pozostawać w sprzeczności ani z powołaną ustawą, ani też z żadnym aktem wyższego rzędu. Ponadto rada, realizując upoważnienie ustawowe, nie może wkraczać w materię już uregulowaną ustawą.

Na podstawie § 16 ust. 1 Statutu z inicjatywą podjęcia uchwały, stanowiska, oświadczenia, deklaracji lub postanowienia proceduralnego mogą wystąpić: radny, Przewodniczący, klub radnych, Zarząd.

Należy zauważyć, że powyższa regulacja sprzeczna jest z przepisem art. 42a ust. 1 ustawy, zgodnie z którym, grupa mieszkańców powiatu, posiadających czynne prawa wyborcze do organu stanowiącego, może wystąpić z obywatelską inicjatywą uchwałodawczą.

Jak już wskazano powyżej, akty prawa miejscowego nie mogą być sprzeczne z przepisami wyższego rzędu, w tym przypadku z przepisem ustawy ustrojowej.

W § 22 ust. 1 i 2 Statutu zdefiniowane zostały pojęcia: zwykłej oraz bezwzględnej większości głosów, przy czym bezwzględna większość głosów została zdefiniowana odmiennie dla parzystej i nieparzystej

liczby radnych. Należy stwierdzić, że powyższe definicje sprzeczne są z przyjętymi w doktrynie i orzecznictwie zasadami.

W uchwale Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 września 1995 r. (znak: W 18/94), Sędziowie dokonali wykładni dwóch pojęć, którymi posługiwały się ustawy regulujące ustrój i działalność jednostek samorządu terytorialnego, a mianowicie: „bezwzględna większość głosów” oraz „bezwzględna większość ustawowego składu rady gminy”. Trybunał Konstytucyjny dokonał następującej wykładni ww. pojęć:

„1. «Bezwzględna większość głosów» w rozumieniu art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz.U. Nr 16, poz. 95, zm.: 1990 r. Nr 32, poz. 191, Nr 34, poz. 199, Nr 43, poz. 253, Nr 89, poz. 518; z 1991 r. Nr 4, poz. 18, Nr 110, poz. 473; z 1992 r. Nr 85, poz. 428, Nr 100, poz. 499; z 1993 r. Nr 17, poz. 78; z 1994 r. Nr 122, poz. 593; z 1995 r. Nr 74, poz. 368), oznacza co najmniej o jeden głos więcej od sumy pozostałych ważnie oddanych głosów, to znaczy przeciwnych i wstrzymujących się.

2. «Bezwzględna większość ustawowego składu rady gminy» w rozumieniu art. 28 ust. 5 wyżej wskazanej ustawy oznacza liczbę całkowitą głosów oddanych za wnioskiem przewyższającą połowę ustawowego składu rady, a zarazem tej połowie najbliższą.”

W uzasadnieniu uchwały Trybunał Konstytucyjny stwierdził m.in., że żadne względy merytoryczne nie przemawiają za tym, aby odmiennie wyklądać znaczenie wymogu większości bezwzględnej w przypadku nieparzystej liczby ważnie oddanych głosów, w rozumieniu ustawy o samorządzie terytorialnym. Sposób ustalania większości bezwzględnej musi prowadzić zawsze do rozstrzygnięć zgodnych z językowym znaczeniem takiej większości. Oznacza ona, że za wnioskiem opowiada się więcej osób, niż ci, którzy go nie popierają, to znaczy są jemu przeciwni i wstrzymują się od głosu. (...)

Natomiast w odniesieniu do art. 28 ust. 5 posługującego się pojęciem “bezwzględnej większości ustawowego składu rady gminy” Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że sposób rozumienia “bezwzględnej większości głosów” odnieść należy do ustawowej liczby składu rady gminy, a nie do liczby ważnie oddanych głosów. Oznacza to wymóg oddania za wnioskiem poddanym głosowaniu, liczby całkowitej głosów, przewyższającej połowę ustawowego składu rady, a zarazem tej połowie najbliższą.

Powyższa wykładnia spotkała się z powszechną aprobatą zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie sądów administracyjnych i nie budzi wątpliwości interpretacyjnych.

W § 23 ust. 2 Statutu Rada postanowiła, że nagranie z sesji przechowuje się do końca kadencji Rady, stanowi ono podstawę do sporządzenia protokołu obrad sesji. W opinii organu nadzoru, taka regulacja nie znajduje podstaw prawnych. Obowiązek udostępniania nagrań z sesji jest obecnie przedmiotem regulacji w art. 15 ust. 1a ustawy, zgodnie z którym: „obrad rady powiatu są transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Nagrania obrad są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej powiatu oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty.”

Niezależnie od tego, przepisy zapewniają możliwość późniejszego, wielokrotnego odtwarzania przebiegu tych obrad, bez jakichkolwiek ograniczeń czasowych. Jednocześnie o obowiązku tworzenia urzędowego publikatora – Biuletynu Informacji Publicznej oraz zasadach udostępniania w nim informacji rozstrzygają przepisy ustawy.

Zgodnie z § 27 ust. 3 Statutu, komisja rewizyjna, za zgodą Rady, może powoływać rzeczoznawców, ekspertów i biegłych. Zauważyć jednak należy, że wynagrodzenie za pracę zewnętrznych ekspertów na rzecz komisji może być ustalone i wypłacone na podstawie zawartej umowy, którą może w imieniu powiatu zawrzeć tylko organ wykonawczy. Rada powiatu z mocy art. 9 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym jest organem stanowiącym i kontrolnym w powiecie, a jej właściwość została określona w art. 12 ustawy. Rada więc jako organ o charakterze kolegialnym i wieloosobowym może podejmować działania związane ze stanowieniem lub kontrolą. Nie może natomiast podejmować czynności, które należą do sfery wykonawczej, gdyż byłoby to naruszeniem konstytucyjnej zasady podziału organów na stanowiące i wykonawcze (art. 169 Konstytucji RP).

W ocenie organu nadzoru takie unormowanie pozbawione jest podstaw prawnych i narusza art. 60 ustawy o samorządzie powiatowym. Zaciąganie zobowiązań oraz dokonywanie wypłat w związku z umowami za świadczenie usług mieści się w pojęciu gospodarki finansowej. Zgodnie z powyższym przepisem za gospodarkę finansową powiatu odpowiada zarząd (ust. 1). Zarząd jest dysponentem budżetu i jemu też przysługuje wyłączne prawo między innymi do zaciągania zobowiązań mających pokrycie w ustalonych

w uchwale budżetowej kwotach wydatków, w ramach upoważnień udzielonych mu przez radę powiatu oraz do dokonywania wydatków budżetowych (art. 60 ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy). Realizując swoje wyłączne kompetencje zarząd jest w pełni samodzielny. Rada nie może udzielać mu w tym zakresie zaleceń, ani też zobowiązywać go do podejmowania czynności prawnych z określonymi osobami. Natomiast kompetencje rady powiatu w zakresie gospodarki finansowej obejmują uchwalenie budżetu, a nie dysponowanie wydzielonymi w nim środkami. Powyższe stanowisko znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie sądów administracyjnych (vide: wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 20 maja 2005 r., sygn. akt III SA/Wr 26/04; wyrok WSA w Lublinie z dnia 5 lutego 2015 r., sygn. akt III SA/Lu 647/14).

Zatem to do wyłącznej kompetencji zarządu należy ewentualne zlecenie opinii czy ekspertyz specjalistycznych, zapewnienie obsługi prawnej czy biurowej i zawieranie w tym zakresie umów oraz pokrywanie ich kosztów, zaś rada powiatu nie posiada upoważnienia do podjęcia uchwały zobowiązującej zarząd do zawarcia umowy czy dokonania określonego wydatku z budżetu powiatu (por. rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Podkarpackiego z dnia 22 listopada 2018 r., znak: P-II.4131.2.316.2018, Legalis).

Z tego samego względu należy zakwestionować przepis § 7 ust. 1 pkt 11 Statutu, zgodnie z którym, Przewodniczący Rady powołuje z własnej inicjatywy lub na wniosek komisji rady ekspertów w celu opracowania opinii lub ekspertyz w sprawach rozpatrywanych przez Radę lub komisje Rady.

W § 29 ust. 1-3 Statutu, uregulowana została kwestia wyłączenia członków Komisji Rewizyjnej z prac tej komisji. W myśl przytoczonych przepisów, członek Komisji Rewizyjnej podlega wyłączeniu z udziału w kontroli, jeżeli przedmiot kontroli może dotyczyć praw i obowiązków jego albo jego małżonka, krewnych lub powinowatych. Członek Komisji Rewizyjnej może być także wyłączony lub zrezygnować z kontroli, jeżeli zachodzą okoliczności mogące wywołać wątpliwości co do jego bezstronności. O wyłączeniu członka komisji z udziału w kontroli rozstrzyga Komisja Rewizyjna większością głosów.

W opinii organu nadzoru, powyższa regulacja nie znajduje podstaw prawnych. Zauważyć bowiem należy, że zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy, to rada powiatu jest organem uprawnionym do powoływania członków komisji rewizyjnej i tylko rada uprawniona jest do odwołania radnego z tej funkcji (vide: wyrok WSA w Lublinie z dnia 8 marca 2016 r., sygn. akt III SA/Lu 1366/15). Tymczasem Statut przyznaje w rozpatrywanej materii kompetencje władcze samej Komisji Rewizyjnej. Organ ten, rozstrzygając o wyłączeniu członka komisji, wkracza w uprawnienie do kształtowania składu osobowego Komisji Rewizyjnej, które to uprawnienie przypisane jest wyłącznie radzie powiatu. Nie można także zapominać, że według art. 16 ust. 2 ustawy, w skład komisji wchodzi radni, którzy w swojej działalności podlegają wyłączeniu według innych, mniej restrykcyjnych reguł niż te, które obowiązują w postępowaniu administracyjnym w indywidualnych sprawach. Otóż w myśl art. 21 ust. 7 ustawy, radny nie może brać udziału w głosowaniu w radzie ani w komisji, jeżeli dotyczy ono jego interesu prawnego.

Ustawodawca w przepisie art. 21 ust. 7 ustawy wprowadził zakaz – skierowany do wszystkich radnych – brania udziału w głosowaniu, jeżeli dotyczy ono jego interesu prawnego. Trafny zatem jawi się pogląd, że niedopuszczalne jest ponowne unormowanie tej kwestii w statucie, z jednoczesną daleko idącą modyfikacją zapisów ustawowych. Normy prawne tworzone przez radę w drodze statutu powiatu powinny pozostawać w zgodzie z zasadą legalizmu sformułowaną w art. 7 Konstytucji RP. (...) Należy zwrócić uwagę, że ustawodawca posługuje się obiektywnym pojęciem "interesu prawnego" radnego, gdy tymczasem użyte w statucie określenie "bezstronności" ma charakter subiektywny, dodatkowo użyty rozszerzająco w formie warunkowej („...jeżeli zachodzą okoliczności mogące wywołać wątpliwości...”). Takie ujęcie warunku wyłączenia radnego powoduje, że podlega on całkowicie arbitralnej ocenie Komisji Rewizyjnej.

Członkami komisji rewizyjnej, mającej szczególny charakter oraz przyznane mocą ustawy uprawnienia powinni być wyłącznie radni, co do których nie można podnosić zastrzeżeń dotyczących ich postawy moralnej bądź kwalifikacji. Natomiast w przypadku dokonania wyboru radnego do składu tej komisji nie są możliwe jakiegokolwiek czasowe wyłączenia od udziału w jej pracach – ani na mocy uchwały Komisji Rewizyjnej, ani też uchwały Rady. Chyba że Rada podejmie decyzję o zmianie składu osobowego Komisji Rewizyjnej. Wobec powyższego akceptowanie zapisów § 29 Statutu, w opinii organu nadzoru, oznaczałoby zakwestionowanie wolnego mandatu radnego oraz np. możliwość arbitralnego wyłączania opozycji z każdego głosowania, czy działań kontrolnych (vide: wyrok WSA w Gliwicach z dnia 8 listopada 2017 r., sygn. akt IV SA/GI 201/17).

Zgodnie z § 47 ust. 8 i 9 Statutu, obsługę administracyjno-biurową posiedzeń Zarządu zapewnia Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich Starostwa. Wydział ten prowadzi również zbiór uchwał oraz protokołów z posiedzeń Zarządu.

Powyższe regulacje wykraczają poza zakres upoważnienia przyznanego organowi stanowiącemu i wkraczają bezpośrednio w wyłączne kompetencje starosty. To nie rada powiatu, a starosta, zgodnie z art. 35 ust. 2 ustawy, jako zwierzchnik służbowy pracowników starostwa, ma wyłączne prawo decydowania o zakresie obowiązków pracowników tego urzędu i wydawania im wiążących poleceń związanych z zakresem ich zadań, określonych m.in. w regulaminie organizacyjnym urzędu. W art. 34 ust. 1 i w art. 35 ust. 2 ustawy ustawodawca postanowił, że: „Starosta organizuje pracę zarządu powiatu i starostwa powiatowego, kieruje bieżącymi sprawami powiatu oraz reprezentuje powiat na zewnątrz” oraz „Starosta jest kierownikiem starostwa powiatowego oraz zwierzchnikiem służbowym pracowników starostwa i kierownikami jednostek organizacyjnych powiatu oraz zwierzchnikiem powiatowych służb, inspekcji i straży”. W art. 7 pkt 3 ustawy o pracownikach samorządowych określono ponadto, że czynności z zakresu prawa pracy w urzędzie jednostki samorządu terytorialnego (m.in. w starostwie powiatowym) – wobec pozostałych pracowników urzędu oraz wobec kierowników samorządowych jednostek organizacyjnych wykonuje m.in. starosta.

Z powyższych przepisów jasno wynika, iż starosta sprawuje władztwo organizacyjne nad aparatem pomocniczym organów powiatu, określone przez ustawodawcę jako kierownictwo. Mając na uwadze powyższe należy przyjąć, iż to nie rada, a starosta, jako przewodniczący organu wykonawczego powiatu i jednocześnie zwierzchnik służbowy pracowników starostwa powiatowego, ma wyłączne prawo decydowania o zakresie obowiązków pracowników starostwa, kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży oraz innych jednostek organizacyjnych powiatu i wydania im wiążących poleceń związanych z zakresem ich zadań. Rada w ogóle nie powinna wypowiadać się na temat obowiązków pracowników odpowiedzialnych za obsługę rady (vide: rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 kwietnia 2013 r. NK-N.4131.180.4.2013.AM).

Organ nadzoru zwraca uwagę, że przepis § 49 ust. 1 Statutu stanowi nieuprawnioną modyfikację art. 8a ust. 2 ustawy, zgodnie z którym „jawność działania organów powiatu obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskiwania informacji, wstępu na sesje rady powiatu i posiedzenia jej komisji, a także dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych, w tym protokołów posiedzeń organów powiatu i komisji rady powiatu.”. Zawężenie katalogu dokumentów „wynikających z wykonywania zadań publicznych” przez organy powiatu do enumeratywnie wymienionych w § 49 ust. 1 Statutu protokołów i rejestrów, stanowi istotne naruszenie przepisu ustawy. Jednocześnie stanowi przekroczenie normy kompetencyjnej wynikającej z przepisu art. 8a ust. 3 ustawy, zgodnie z którym Rada ma określić w Statucie zasady dostępu do dokumentów i korzystania z nich, a nie wykaz dokumentów udostępnianych obywatelom.

W opinii organu nadzoru, sprzeczny z prawem jest również przepis § 49 ust. 2 Statutu uzależniający udostępnienie dokumentów od wcześniejszego ich formalnego przyjęcia. Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 6 listopada 2008 r. (sygn. akt: III SA/Wr 418/08) stwierdził m.in., że rada gminy „ustalając w statucie, a więc w akcie niższego rzędu, zasady udostępnienia dokumentów organów gminy nie była, żadnym przepisem rangi ustawowej, upoważniona do wyłączenia zasady jawności działania gminy i ograniczania dostępu do dokumentu jakim jest protokół sesji rady przed jego przyjęciem. Wprowadzając w uchwale zmieniającej zapis uzależniający udostępnienie protokołu sesji rady i protokołów z obrad komisji od ich "formalnego przyjęcia", rada naruszyła w istotny sposób przepisy art. 61 Konstytucji, art. 11 b ust. 2 i 3 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 19 ustawy o dostępie do informacji publicznej. Tym samym pozbawiono obywateli dostępu do informacji publicznej, jaką jest protokół sesji rady, na pewnym etapie działania organów (przed przyjęciem). W rezultacie ograniczono tym samym możliwości uczestniczenia obywateli w podejmowaniu decyzji w sprawach publicznych i sprawowaniu kontroli nad tym procesem.”. Powyższe stanowisko sądu można również odnieść do działalności organów powiatu.

W ocenie organu nadzoru, również przepis § 52 pkt 1 i 2 Statutu, zgodnie z którym „uprawnienia określone w § 49-51 nie znajdują zastosowania: 1) w przypadku podjęcia przez Radę, komisję lub Zarząd uchwały o wyłączeniu jawności w sytuacjach określonych ustawowo, 2) do spraw indywidualnych z zakresu administracji publicznej, o ile ustawa nie stanowi inaczej niż art. 73 Kodeksu postępowania administracyjnego” – stanowi przekroczenie normy kompetencyjnej.

Po pierwsze należy wskazać, że § 52 Statutu w sposób rażąco narusza art. 8a ust. 1 ustawy, w myśl którego działalność organów powiatu jest jawna, a ograniczenia jawności mogą wynikać wyłącznie z ustaw. Po drugie organ nadzoru wskazuje, że ograniczenia w dostępie do dokumentów organów powiatu wynikają wprost z przepisów ustawowych i nie powinny być regulowane w statucie powiatu. W myśl art. 8a ust. 3 ustawy, „zasady dostępu do dokumentów i korzystania z nich określa statut powiatu”. Wobec powyższego, należy stwierdzić, że statut powiatu powinien tylko określać techniczne warunki dostępu do dokumentów organów powiatu, a nie wskazywać na uregulowania dotyczące ograniczenia dostępu do tych informacji. Jak podkreślił Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 16 września 2002 r., sygn. akt K 38/01 (Dz.U. Nr 156, poz. 1306, OTK-A rok 2002, Nr 5, poz. 59) „zasady dostępu do dokumentów i korzystania z nich, rozumiane mogą być wyłącznie jako dyrektywy o charakterze techniczno-organizacyjnym i porządkowym, wskazujące na sposób urzeczywistniania materialnej treści prawa do informacji, którego zakres wyznaczony jest przez art. 61 ust. 1 oraz ust. 2 Konstytucji RP, a także przez ustawy o których mowa w art. 61 ust. 3 Konstytucji RP”.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności sprawy, należy stwierdzić, że Rada Powiatu Mogileńskiego podejmując uchwałę nr VI/38/19 z dnia 1 marca 2019 r., w sposób istotny naruszyła przepisy prawa, co skutkuje stwierdzeniem jej nieważności, stosownie do treści art. 79 ustawy o samorządzie powiatowym.

Rozstrzygnięcie nadzorcze jest ostateczne.

Na niniejsze rozstrzygnięcie przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy (ul. Jana Kazimierza 5, 85-035 Bydgoszcz) w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia – za pośrednictwem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski
Mikołaj Bogdanowicz